

**Förskolan
Montessoriskolan Castello
Nacka kommun**

**Siv Kevin
Åsa Liljekvist
Agneta Wessel**

**Sollentuna
Sollentuna
Sollentuna**

vecka 8-9 2015

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	5
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	5
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Utveckling och lärande</i>	8
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	11
<i>Förskolechefens ansvar</i>	13
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	15
REFERENSER	15

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.ekero.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn:	Montessoriskolan Castello
Är verksamheten kommunal eller fristående? (Koncern)	Pysslingen skolor/ Academedia
Avdelningar	4st. Labyrinten Gul och Grön Mini Blår och Röd
Tillagningskök eller catering	Tillagningskök i skolans kök
Har förskolan någon profilering?	Montessori
Typ av demografiskt upptagningsområde	Haninge, Stockholm, Nacka, Tyresö, Värmdö

Statistik

Antal barn:	78
Antal pedagogisk personal (heltidstjänster/årsarbetare)	13
Antal barn/årsarbetare	6.0
Antal personal med förskollärexamen (åa)	2 och 2 på utbildning
Förskolechef (åa)	Tf under rekrytering av rektor
Övrig ledning (åa)	Tf rektor teamledare 2st

Organisation /Ledning

Ledningsgrupp, pedagoggrupp	Tf rektor tf förskolechef 2 st teamledare. Förskollärargrupp
Arbetslag eller liknande kring vilka barngrupper personalen är organiserad.	2st team ett för yngre barn och ett för äldre barn 4 st hemvister, hemvister är barnens teamen samarbetar

OBSERVATIONENS METOD

Förskolan besöktes under vecka 8, 4 dagar.

Under observationsperioden har förskolans yngre avdelningar inskolningsperiod för nya barn. Flera pedagoger är också sjuka. Vikarier och sammanslagningar av barngrupperna på de olika avdelningarna förekommer vid flera tillfällen.

Vi deltog i förskolans verksamhet och observerade samlingar, fri lek, utelek och måltider. Inför observationen lästes aktuell information på kommunens och skolans hemsida.

Under observationen har intervjuer och samtal skett med Tf förskolechef, förskolans försteförskollärare och pedagoger. Intervjuerna har varit både spontana och förbokade.

Vi samtalade med barn när vi deltog i någon aktivitet eller när de satt och arbetade i grupper.

De intervjuade pedagogerna valdes ut slumpmässigt.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Förskolan är inrymd i tre olika byggnader och har fyra avdelningar, två småbarnsavdelningar och två avdelningar för de äldre barnen.

Förskolans pedagoger har en gemensam syn på värdegrunden och den diskuteras regelbundet i pedagoggruppen tillsammans med ledningen. Detta märks också i pedagogernas dagliga arbete med barnen, som genomsyras av vänlighet och respekt. Detta är en av förskolans starkaste sidor.

Förskolans profil är Montessoripedagogik vilket tydligt märks i det material som finns på de olika avdelningarna. Det bedrivs ett utvecklingsarbete för att strukturera verksamheten och göra den mer läroplansinriktad. Detta är ett förbättringsområde. Pedagogerna på förskolan har en medvetenhet om språkets betydelse för kommunikation och språkutveckling och i samtalen med barnen använder pedagogerna ett varierat och förklarande språk. Detta är en stark sida.

Dokumentation av barnens lärandeprocesser förekommer sparsamt och är inte synligt för barn och föräldrar på förskolans alla avdelningar. Detta är ett förbättringsområde. Dokumentation av det enskilda barnets utveckling finns i ett webbaserat informationsprogram, Unikum, som är tillgängligt för barnens föräldrar.

Förskolan har inga utarbetade rutiner för övergångarna mellan skola och förskola. Detta är också ett förbättringsområde.

Starka sidor

Pedagogernas gemensamma förhållningssätt i mötet med barnen och närheten till barnen.
(normer och värden s.7)

Pedagogernas medvetenhet om språket och deras språkutvecklande kommunikation med barnen. (utveckling och lärande s.8)

Förbättringsområden

Förskolans arbete mot en tydlig och strukturerad läroplansstyrd verksamhet (utveckling och lärande s. 8)

Dokumentation av barns lärandeprocesser (utveckling och lärande s. 8)

Rutiner för övergångar mellan förskola och skola (rektors ansvar s.13)

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Värdegrunden diskuteras vid förskolans ledningsgrupp samt på personalkonferenser och avdelningsmöten. Förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling skrivs alltid tillsammans enligt förskolechefen och pedagoger, och blir på så sätt väl förankrat och ett levande dokument hos alla. I enlighet med planens intentioner ser vi att barnen bemöts som kompetenta barn av de närvarande pedagogerna och blir lyssnade på.

Tf förskolechefen berättar att "Pysslingen skolor och förskolor AB" har ett eget material, Lärandeindex, utarbetat enligt läroplanen. Där mäts kvaliteten på förhållningssättet. Förskolan ska arbeta utifrån detta material med att stimulera barnens samspel och visa respekt för individen, hjälpa barnen att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd och kompromissa samt lyfta fram och problematisera etiska dilemman och livsfrågor i barnens vardag.

Vid ett tillfälle ser vi hur ett barn som springer omkull ett annat barn får hjälp av pedagogen att hantera kamratens ilska och att förstå varför hen blev så arg. I samtalen med barnen hör vi inte pedagogerna lyfta etiska dilemman eller livsfrågor.

Förhållningssätt mellan barn och personal

Vid våra observationer ser och hör vi att det finns ett gemensamt förhållningssätt där barn och vuxna möter varandra med respekt och lyhördhet. Under en samling hjälper ett barn till att plocka fram material till sånger som de ska sjunga. Pedagogen tar hjälp av barnen när de ska sjunga och de får vara delaktiga i sångvalet.

Vi ser pedagoger som är nära barnen och sitter med vid borden eller på golvet när barnen leker. De talar med barnen med en lugn och tyst ton. När en konflikt uppstår mellan två av barnen ser vi pedagogen först prata med det ena barnet och sedan tillsammans söka upp det andra barnet för att reda ut situationen. Barnen går sedan tillsammans för att göra en gemensam aktivitet.

Två barn som bygger med lego börjar brottas på mattan i stället, och blir avbrutna av pedagogen som kommer dit och säger "Hur går det med bygget". Barnen går då tillbaka till byggandet och lugnet är återställt.

Arbetsklimat för barn

Vi ser pedagogerna skapa lugn genom att dela in barngruppen så att de inte är så många barn samtidigt vid aktiviteten. Några barn väljer att leka med vatten inomhus. Barnen får i egen takt ta av sig utekläderna under tiden som pedagogen förbereder vattenleken. Barnen får tid att leka färdigt och det är ingen stress att avsluta.

Under våra observationer ser vi barn som väljer egna aktiviteter utifrån intresse. Vi ser barn som koncentrerat bygger med lego, klossar och stavar. Vi ser andra barn som ritar, klipper och limmar och ytterligare andra barn som förflyttar sig mellan olika aktiviteter utan att stanna länge på samma plats. Det är lugnt i rummen.

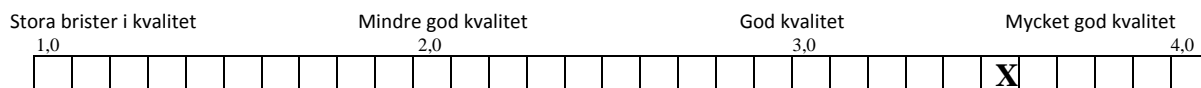
Bedömning i text

Förskolan har en gemensam plan mot diskriminering och kränkande behandling och arbetar aktivt med att förankra den bland personalen. Vi ser flera exempel där pedagogerna lyssnar på barnen och tillvaratar deras intressen och synpunkter.

Förhållningssättet mellan pedagoger och barn präglas i hög grad av respekt. Det gemensamma förhållningssättet bidrar till god stämning i hela verksamheten.

Pedagogerna försöker skapa arbetsro för alla barn i verksamheten genom att medvetet göra mindre grupper, vara i närheten av barnen och alltid tala med en tyst och lugn ton till barnen. Detta skapar oftast god arbetsro och de flesta barn kan koncentrerat ägna sig åt en aktivitet.

Bedömning enligt skala¹

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur enheten arbetar för att varje barn ska utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga utifrån detta målområde i läroplanen

Förskolans verksamhet är delvis strukturerad. Vi ser en verksamhetsbeskrivning med tydligt uppsatta mål och metoder som ska användas i förskolans dagliga verksamhet. Under vår observation ser vi att beskrivningen delvis följs, men inte till alla delar. Några av de pedagoger vi talar med säger att förskolans verksamhet blir allt mer läroplansinriktad och tf förskolechef säger att detta är ett högt prioriterat utvecklingsområde.

1.0 ¹ Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

De dagar vi besöker förskolan ser vi barn som leker med olika saker och använder skiftande material utan att någon pedagog stöttar eller ger utmaningar som leder till utveckling. På en avdelning ser vi dokumentation som beskriver hur barnen utforskat människokroppens storlek och hur de ritat av varandras och pedagogernas kroppar. Under vår observation ser vi inga andra exempel på kreativa arbetsätt eller arbetsformer som stimulerar samarbete. I den fria leken ser vi att barnen samarbetar.

På varje avdelning finns några stafflier för målning. Vi ser barn som målar och får hjälp med att klämma ut färg ur färgtuberna. Barnen väljer själva vilka färger de vill ha.

Vi hör under vår observation hur pedagogerna använder beskrivande ord när de samtalar med barn. De använder ett varierat språk och förklarar orden när barnen frågar. Kommunikationen mellan barn och pedagog pågår i alla situationer som t ex. vid påklädning, blöjbyten och i den fria leken. I intervju med en pedagog betonar hen hur viktigt det är att vara en bra förebild och att fånga stunden.

Under en fruktstund hör vi pedagogen fråga varje barn om hur många delar en äppelhalva ska delas i. Barnen svarar hur många delar de vill ha och pedagogen visar antalet genom att sätta delarna vid varje finger.

Vi ser dokumentation som beskriver hur barnen fått experimentera med såpbubblor som visat olika färger, snö som tagits in och fått smälta och flaskor med vätskor i som fått olika färg beroende på vad som lagts i dem. Vi frågar vad som är temat just nu men får svaret att det just nu inte pågår något särskilt arbete.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Varje avdelning har nyligen fått en surfplatta. Pedagoger berättar att de använder den till att fotografera och dokumentera. Barnen får ibland spela något spel på surfplattan. Vi ser inte under vår observation något exempel där barnen använder plattan för att lära sig något nytt eller söka kunskap.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

Om pedagogerna känner oro för ett barn vänder de sig först till förskolechefen som ger handledning och eventuellt upprättas en kortare handlingsplan. Om oron kvarstår lyfts frågan till Elevhälsoteamet. Vid behov tar sedan förskolechefen kontakt med barnets föräldrar och tillsammans med dessa görs en handlingsplan. För extra resurs till barnet söker skolan bidrag från kommunen. En pedagog säger att alla barn är olika och värdegrunden ”att man hjälper varandra” ska genomsyra förskolan.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

Föräldrarna ansöker via kommunen om modersmålsstöd och då kommer det en modersmåls lärare till förskolan. Vi är med när en modersmåls lärare arbetar med några barn. Flera barn på avdelningen vill delta och gruppen utökas och de spelar ett spel tillsammans.

Konversationen försiggår både på svenska och det främmande språket. En pedagog berättar att de ibland på sångsamlingar försöker lära sig sånger från olika kulturer och på olika språk.

Dokumentation av barns lärande

Dokumentationen sker i Unikum, ett webbaserat program för dokumentation som används både i skola och förskola. Pedagogerna berättar att varje barn har sin egen sida där föräldrarna kan följa sitt barns utveckling. Vi ser dokumentation av olika arbetsområden på väggarna på en av avdelningarna. På andra avdelningar ser vi inte så mycket dokumentation. Pedagogerna säger att det brukar finnas mer dokumentation på väggarna.

Miljön som stöd för lärandet

Förskolan ligger i tre olika byggnader. De bägge småbarnsavdelningarna ligger i ett hyreshus i närheten av skolan. Till varje avdelning finns en liten gård. På den ena gården finns en sandlåda. På den andra gården finns gungor, sandlåda, klätterställning och ett utrymme med gräs och plan mark för friare lek.

De bägge storbarnsavdelningarna ligger i skolans lokaler. Förskolan delar skolgården med skolan. Där finns en klätterställning, rutschkana, klätterrep och en sandlåda förutom ytor för friare lekar. Pedagogerna berättar att det ibland är svårt med tillgängligheten på skolgården eftersom den delas med skolan och att de ofta går upp till småbarnsavdelningarna för utevistelse.

Småbarnsavdelningarna har ett stort rum, vilorum och kök. I det stora rummet är rummen byggda med rum i rummet med olika miljöer för gruppsamlingar, matematik och konstruktion, frisör, hemvrå, språk och skapande. Möblerna är anpassade efter barnen. Materialet är lättillgängligt för barnen.

Storbarnsavdelningarna har var sitt stort rum som är indelat i miljöer. Vi ser en miljö med material för natur och kultur, en för matematik och språk, sensoriskt material, kök och affär, skapande och praktiska livet. En av avdelningarna har också två mindre rum som används för olika aktiviteter. Under vår observation ser vi inte dessa rum användas.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

En pedagog säger att de små barnen inte så ofta går på utflykter för de mår bättre av att vara på plats och lära sig att vara trygga i gruppen. De har en planerad förmiddag i veckan för att gå till den närliggande skogen, berättar tf förskolechef. De äldre barnen går till biblioteket i Nacka ibland och varje vecka har de en utedag då de går till närliggande skog eller gör andra små utflykter. Under vår observation är hela förskolan under en hel dag ute på olika friluftaktiviteter.

Bedömning i text

Verksamheten är delvis strukturerad och utgår till viss del ifrån läroplanen. Detta är ett utvecklingsområde säger Tf förskolechef. Den verksamhetsbeskrivning som finns för förskolan är ett bra verktyg för att hjälpa till i denna utveckling.

Barnen har möjlighet att prova olika material och arbetsformer men det sker oftast i oorganiserad form. Vi ser få exempel på tillfällen där en pedagog leder och utmanar barnen

till att utvecklas så långt som möjligt. Det är vanligt förekommande att barnen sitter i grupper och arbetar med något material eller leker tillsammans i någon av miljöerna.

Pedagogerna är medvetna om hur de använder språket i sina samtal med barnen för att öka språklig medvetenhet.

Förskolan har en strategi för att utveckla barnens matematiska tänkande t ex genom att vid fruktstunder och samlingar räkna och prata om matematiska begrepp. Arbetssätt som stimulerar och utvecklar förmågor inom naturvetenskap förekommer, ser vi i dokumentationen på förskolan.

Användandet av modern teknik förekommer till viss del. Barnen får i liten utsträckning utveckla sin förmåga att orientera sig i den digitala världen.

Det finns relativt väl fungerande strategier och metoder för arbetet med barn i behov av särskilt stöd.

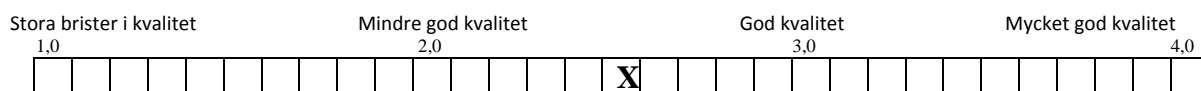
Modersmålsstöd är tillgängligt för alla barn som önskar och har rätt till det. Verksamheten anpassas till viss del med sånger på andra språk och när andra barn får delta i de aktiviteter som modersmåls läraren erbjuder.

Föräldrar kan ta del av dokumentation på Unikum och dokumentation är till viss del synlig i förskolans lokaler. På några avdelningar syns ingen dokumentation alls och lärandeprocessen är inte tydlig.

Lärandemiljön utomhus är i liten utsträckning stimulerande, utmanande och mångsidig. Gårdarna är små och har inte så mycket utrustning. Lärandemiljön inomhus är till stora delar stimulerande och mångsidig. Det är bra med de olika miljöerna i rummen så att barnen stimuleras att välja olika aktiviteter.

Närområdets möjligheter tas till vara i verksamheten med besök på bibliotek, skogspromenader och utflykter.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Barns ansvar för det egna lärandet

Förhållningssättet hos pedagogerna skall vara att barnen ska bli delaktiga i vardagsrutinerna. Pedagogerna säger i intervju att de vill att förskolan ska ha en tillåtande miljö. Deras intention är att barnen ska få möjlighet att ta ansvar för det egna lärandet utifrån sin utvecklingsnivå. Vi

ser barnen ta av och på kläder själva, plocka undan och städa efter sig och vi hör barnen hjälpa varandra när någon inte gör som de ska.

Vid lunchen på småbarnsavdelningarna är bordet dukat och maten står på bordet när barnen sätter sig. De yngre barnen får ta mat själv efter förmåga. Vattenkannorna är små så att barnen själva kan hålla. De vuxna stöttar vid behov. På storbarnsavdelningen står maten på ett buffébord där barnen går och hämtar själv. När barnen ätit färdigt skrapar alla barn av sin tallrik i komposthinken, pedagogen stöttar de yngre så att tallriken inte faller i golvet.

Hur barn ges inflytande över verksamheten

Barnen får själva bestämma vad de vill göra och var de vill vara. I en dokumentation läser vi hur barnen funderat kring begreppen långt borta och nära och utifrån detta har ett arbete med kartor och barnens hemadresser utmynnat i ritningar av barnens rum.

Vi ser också i en annan dokumentation "regler som alltid gäller" vid arbetspass, där pedagogen styr aktiviteten.

Under vår observation ser vi få styrda aktiviteter när pedagogerna tar till vara barnens intressen. Barnen leker fritt med det material som finns tillgängligt.

Demokratiska arbetsformer

Det finns inga formella forum för demokratiska arbetsformer. Vi ser få exempel där barnen tränas eller deltar i beslutsfattande och olika former av samarbete.

Samverkan med föräldrar

Pedagogerna har en bra vardaglig kontakt med föräldrarna, där man samtalar om det som sker under dagen och där man får synpunkter från föräldrarna, berättar de. Förskolan har föräldramöten och förskolans föräldrar ingår också i det gemensamma föräldraråd som finns för hela Castellaskolan. Föräldrarådet har möten varje termin och både tf rektor och tf förskolechef deltar.

När ett nytt barn börjar förskolan får föräldrarna fortlöpande information om barnet och ett uppföljningssamtal efter en månad. Alla föräldrar erbjuds två utvecklingssamtal kring sitt barn under året.

Pedagoger skriver veckobrev som skickas ut via Unikum, ett webbaserat verktyg för information och dokumentation, till föräldrarna. Veckobrevet skrivs också ut och sätts upp på väggen i förskolans entré.

Skolan och förskolan har ett gemensamt föräldraråd.

Bedömning i text

Det är bra att barnen får ta ansvar för sina handlingar när de ges möjlighet att plocka fram och duka av till maten och plocka undan efter sig i de olika lekarna och aktiviteterna.

Barnens intressen och tankar tas till viss del till vara i verksamheten och barnen har ett visst inflytande över planering och arbetssätt.

skollagen och läroplanen. Några pedagoger har också önskat att få delta på SETT-mässan i april, vilket de har beviljats. Skolans pedagoger försöker också delta i den kompetensutveckling som erbjuds av Nacka kommun.

Pedagogerna har arbetslagsmöte en gång per vecka. En pedagog vi talar med beskriver att det är svårt att få dessa möten att bli effektiva och att pedagogerna vill minimera tiden som ägnas åt praktiska och akuta frågor såsom schemaläggning. Pedagogerna önskar att dessa möten kunde bli forum för ett kollegialt lärande och pedagogiska diskussioner.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Mellan förskolan och skolan finns inga fasta rutiner för överlämning berättar Tf förskolechef och pedagoger vi pratar med bekräftar detta. En plan för övergångar, både inom förskolan och mot skolan, diskuteras och kommer att börja utarbetas säger Tf förskolechef också.

Bedömning i text

Tf förskolechef tar i hög grad ansvar för förskolans utvecklingsarbete.

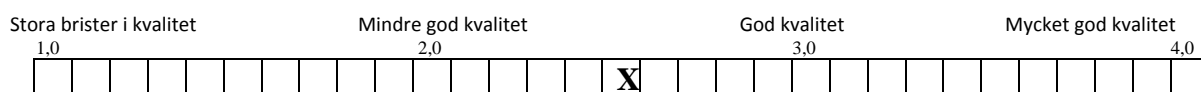
Tf rektor och Tf förskolechef tar i hög grad ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utvärdera verksamheten. Personal, föräldrar och elever medverkar till i det systematiska kvalitetsarbetet.

Kvalitetsarbetet dokumenteras i stor utsträckning.

Pedagogerna erbjuds i viss utsträckning kompetensutveckling men verksamheten saknar en plan där kompetensutvecklingen är kopplad till verksamhetens behov.

Samverkan inom verksamheten förekommer inom skolan, men saknas mellan skolan och förskolan. Det finns stora brister i arbetet med övergångar mellan skolformer, särskilt mellan skola och förskola.

Bedömning enligt skala

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

Tidigare observation genomfördes 2007 och är inte relevant för jämförelse.

REFERENSER

Funktionell kvalitet

Handlingsplan för aktiviteter

Kvalitetsrapport för Montessoriskolan Castello

Lärande index

Läroplan för förskolan Lpfö 98 Reviderad 2010

Läsa-,skriva,räknagaranti

Personalförteckning Castellaskolan

Skolans hemsida www.pysslingen.se/montessoriskolancastello/

Styrkort

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Våga Visa matris för förskolan

Våga Visa metodbok

Välkommen till förskolan Mini på Castello

Årshjulet

